

Den Země 2022 v Chrudimi

Den Země

„Klimatická
s/změna,
vyměníme klima
za pohodlí?“

Zdravé město
Chrudim

Den Země se koná každoročně 22. dubna a je věnován planetě Zemi – ekologicky motivovaný svátek upozorňuje lidi na dopady ničení životního prostředí a rozvíjí diskuzi o možných cestách řešení.

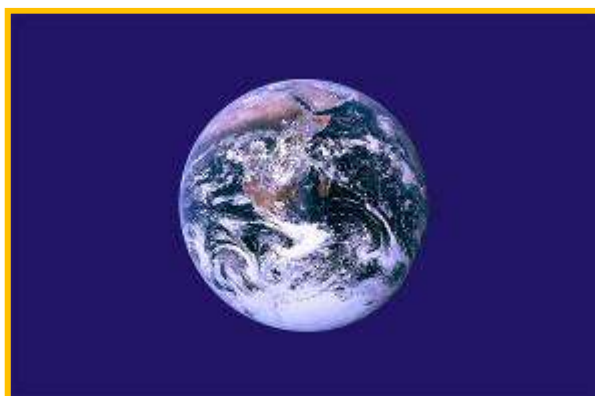
22. 4. 1970 proběhla první kampaň pod názvem Den Země ve Spojených státech amerických. Požadovala zvýšit energetickou účinnost a hledat obnovitelné zdroje energie, recyklovat materiály a odpady, vyloučit z používání chemikálie a odpady, které ničí ozónovou vrstvu Země atd.

Kampaň, která měla za cíl prosadit otázku ochrany životního prostředí do politické diskuse a podpořit veřejný zájem o tuto problematiku, inicioval americký senátor Gaylord Nelson za podpory ostatních amerických politiků. Akce se v roce 1970 zúčastnily milióny občanů USA, a to zejména studentů základních, středních a vysokých škol. Kampaň měla nebývalý ohlas a dala vzniknout tradici oslav Dne Země – 22. dubna – jako mezinárodního svátku životního prostředí.

V roce 1990 se k americké tradici připojil zbytek světa. 200 miliónů lidí na celém světě ze 140 zemí znovu dokázalo, že se zajímají o ochranu životního prostředí na Zemi. Zprávy z celého světa informovaly o pochodech, soutěžích, koncertech, festivalech, ekotrzích, úklidových akcích a jiných aktivitách na 3 600 místech a ze Dne Země 1990 se tak stala největší veřejností organizovaná aktivita v historii. Akci Den Země podporuje celá řada významných organizací, osobností, vědců i politiků.

Od roku 1990 je 22. duben jako světový svátek životního prostředí slaven i v České republice.

Největší význam Dne země spočívá v tom, že umožňuje i té nejmenší organizaci a jednotlivcům zařadit svůj malý příspěvek k péči o životní prostředí do celostátního a celosvětového kontextu. Den Země umožňuje spojit síly k výraznějšímu oslovení široké veřejnosti i představitelů politické i ekonomické moci ve jménu ochrany přírody a životního prostředí. Každým rokem takto probíhá velké množství akcí, do kterých se stále více zapojují vedle nevládních organizací zejména školy, místní a státní úřady, místní samospráva a velké množství jednotlivců. Dnes slaví Den Země víc jak miliarda lidí ve 193 státech světa. Den Země se tak stal největším sekulárním svátkem, který slaví lidé společně na celé planetě bez ohledu na původ, víru či národnost.

Neoficiální vlajka Dne Země od Johna McConnella

V Chrudimi je Den Země pravidelně připravován ve spolupráci s partnery z oblasti neziskových organizací i podnikatelské sféry.

Partneři letošní kampaně, kteří se podíleli na organizaci a kteří si pro návštěvníky oslav připravili doprovodný program, byli: Rodinné centrum Mama klub, Zelený dům Chrudim, DDM Chrudim, Městské lesy Chrudim s.r.o., Momo Chrudim, o. p. s., Ekocentrum Paleta, Regionální muzeum v Chrudimi, Střední škola zemědělská a VOŠ Chrudim, Technické služby Chrudim 2000, spol. s r. o., Informační středisko EU Europe Direct Pardubice.

Loga partnerských organizací

Dům dětí a mládeže
Chrudim

Technické služby
Chrudim

Městské lesy
Chrudim

STŘEDNÍ ŠKOLA ZEMĚDĚLSKÁ
a VYŠŠÍ ODBORNÁ ŠKOLA
Chrudim

Ekocentrum PALETA
pobočka Chrudim, Strojářů 846

MOMO CHRUDIM, o.p.s.
sociální, umělecké a vzdělávací projekty

REGIONÁLNÍ
MUZEUM
V CHRUDIMI

EUROPE DIRECT

Město Chrudim společně se svými partnery připravilo po dvou letech nucené pauzy způsobené proticovidovými opatřeními letošní oslavy **Dne Země 2022 na úterý 26. dubna od 9:30 – 17:00 hod, místem konání oslav byly zvoleny nově Klášterní zahrady v Chrudimi. Oslavy letošního ročníku Dne Země se nesly v duchu motto: „Klimatická s/změna, vyměníme klima za pohodlí?“**

Snahou letošních oslav bylo seznámit návštěvníky akce s tematikou adaptace města na klimatickou změnu. Konkrétně pak s tím, jak ochraňovat půdu, vodu, třídit odpad.

Akci navštívilo v průběhu celého dne přibližně 3000 účastníků. V letošním roce nás provázelo nádherné jarní počasí.

PÓDIOVÝ PROGRAM OSLAV KLÁŠTERNÍCH ZAHRADÁCH**Pódiový program 26. dubna 2022:**

9:30 Zahájení Dne Země

9:45 „Dračí pohádky“ v podání loutkového divadla AHOJ Libora Štumpfa

13:30 Jan Petráš (Popleta) „Kabaret s Mimoněm“

15:00 Hudební vystoupení kapely Wječná žízeň

16:15 Bluesrockové kytarové duo Dancing Barefoot z Chrudimi

Celý program zahájila koordinátorka Zdravého města Chrudim Šárka Trunečková a starosta města Ing. František Pilný, MBA. Po krátkém úvodu se účastníci Dne Země mohli těšit z pohádky „ Dračí pohádky“, kterou si připravil Libor Štumpf. Odpolední program odstartovalo opět představení pro děti tentokrát v podání Jana Petráše „Kabaret s Mimoněm“, na které navázalo hudební vystoupení kapely Wječná žízeň. Celý pódiový program a zároveň i celý Den Země zakončilo svým vystoupením bluesrockové kytarové duo Dancing Barefoot z Chrudimi.

V průběhu celého dne byly účastníkům doprovodných akcí „Nakrmte Hliníkožrouta“ a „Uklidme svět“ předány pamětní listy. Výherci v jednotlivých kategoriích (MŠ, ZŠ a SŠ) obdrželi hodnotné ceny v podobě vzdělávacích programů do Ekocentra paleta a pro SŠ certifikát na výběr Skutečného dárku.

Přehled doprovodných akcí

NAKRMTE HLINÍKOŽROUTA

Výherci získali dárkové certifikáty na ekovýchovné programy pro děti a mládež do Ekocentra Paleta a na výběr Skutečného dárku.

Nakrmte Hliníkožrouta 2022 - POŘADÍ

název zařízení	celkem kg	počet účastníků akce	průměr na 1 osobu/kg	pořadí
Mateřská škola, Chrudim 2, Dr. Jana Malíka 765	24,5	154	0,16	2
Mateřská škola, Chrudim 4, Strojařů 846	211,7	100	3,66	1
Speciální základní škola Chrudim, Školní náměstí 228	145	15	9,67	1
Střední škola zemědělská a Vyšší odborná škola Chrudim		20		1
Celkem	381,2	289	x	

UKLIĎME SVĚT!
1. 4. – 30. 4 2022

Hlavním přínosem této akce je posílení povědomí o odpovědnosti každého jednotlivce za stav životního prostředí, ve kterém žijeme.

V letošním roce se k akci Uklidme svět přihlásilo **27 zařízení s více než 2200 pomocníky** (MŠ Dr. J. Malíka, MŠ Strojařů, MŠ Sv. Čecha, MŠ Na Valech, MŠ U Stadionu, MŠ Víta Nejedlého, Speciální základní škola a praktická škola, SDH Topol, SDH Medlešice, Střední škola zemědělská a VOŠ Chrudim, Obchodní akademie Chrudim, ZŠ Dr. Peška, ZŠ U stadionu, ZŠ Na rovině, ZŠ a SŠ Bohemia, Mama klub, Šance pro Tebe, Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Futur Chrudim, Dětský klub Vysoké Mýto, NZDM Prachovice, předškolky Chrudim, Čankovice a Vysoké Mýto, Městské lesy Chrudim, Dům dětí a mládeže, Vodácké sdružení Kačeři, Dobrovolnické centrum Farní charity, Ekocentrum Paleta - pobočka Chrudim a Amalthea Chrudim, dobrovolníci z řad veřejnosti).

Úklid veřejných prostranství, okolí dětských hřišť, parků, sídlišť, školních zahrad a jejich přilehlých prostor, likvidace černých skládek a řeky Chrudimky probíhal od 1. dubna do 30. dubna a celkem bylo sesbíráno 5,7 tun odpadu.

Od roku 2016 došlo ke spojení již tradiční akce Uklidme svět a celorepublikové akce Uklidme Česko, která letos připadla na 2. dubna. Uklidme svět a Uklidme Česko mají stejný cíl, a to nejen zapojit mnohem více dobrovolníků a uklidit ještě více černých skládek, ale i rozšířit povědomí o této akci mezi širokou veřejnost a vyvolat celospolečenskou diskusi k problematice černých skládek a nepořádku kolem nás. Více informací je možné nalézt na tomto odkazu <http://www.uklidmecesko.cz/>.

Statistiky o celorepublikovém úklidu zatím nemáme k dispozici.

Předání pamětních listů za účast v doprovodné akci Uklidme svět 2022

Foto z úklidů

Mama klub Chrudim

MŠ Dr. Malíka

ZŠ U Stadionu

ZŠ Víta Nejedlého

ZŠ a SŠ Bohemia

Dobrovolníci

JAKÉ AKTIVITY ČEKALY NA ÚČASTNÍKY AKCE?

Ekocentrum Paleta Chrudim letos nabízela dílnu s výrobou ručního papíru. Děti si vyzkoušeli využití starého papíru na výrobu recyklovatelného ručního papíru tradiční starou metodou.

Mama klub Chrudim si pro návštěvníky připravil fairtradovou kavárnu Café Zeměplocha. Děti zde také mohly navštívit tvořivou dílnu **Regionálního muzea v Chrudimi** a zkusit si výrobu zvířátek z recyklovaných papírových obalů na vejce a dřevěných lžiček. V kavárně byla nabízena káva, čaj, bezinková limonáda, buchty z fair trade a regionálních surovin. Zájemci se samozřejmě mohli dozvědět spoustu zajímavých informací i o samotném hnutí fair trade.

Občanské sdružení Momo, o.s. seznámilo přítomné návštěvníky se svou činností a svými výrobky. Pro návštěvníky si připravili i tvořivou dílnu z plsti.

Střední škola zemědělská a VOŠ Chrudim připravila pro děti ukázkou živých zvířátek např. kohout, ukázkou hmyzích domečků a nezapomněla ani na tvořivou dílnu s výrobou bylinkových zápichů. Studenti dále pomáhali na jednotlivých vzdělávacích stanovištích.

Městské lesy Chrudim ve svém stánku měli opět připraveno environmentální vzdělávání o lese, vztazích a procesech probíhajících v něm, dále zde byla např. ukázkou trofejí a kožešin.

Šance pro tebe představila svoji šicí dílnu a připravila i tvořivou dílnu, kde si děti mohly vyrobit vlaštovky z papíru.

Dům dětí a mládeže zpříjemnil den účastníkům akce překážkovou dráhou pro děti s tématem životního prostředí.

Zelený dům Chrudim si připravil poznávací hry pro děti týkající se luk a opylovačů na nich.

DÍLNY TRADIČNÍCH LIDOVÝCH ŘEMESEL

V rámci doprovodného programu oslav nechyběly, jako každý rok, **dílny tradičních lidových řemesel**. Návštěvníci se tak mohli seznámit s prací kovotepce, kováře, podívat se na mačkání skla a dále si mohli vyzkoušet broušení skla.

VE STÁNCÍCH SE PŘEDSTAVILI

Ve stáncích se představili: Jídelna Kruh zdraví – ochutnávka zdravých pokrmů z netradičních surovin • Jídelna Petrklíč Chrudim – rovněž s chutným občerstvením a nabídkou zdravých pokrmů • Královské dobroty – další chutné občerstvení • Worldcoffe se svojí výbornou kávou • Odborné učiliště z Chroustovic se svými výpěstky a medem • Tradiční české pečivo trdelník • Ručně vyráběná mýdla – mýdlárny Šiva • Bio zelenina • p. Valentová – sklářská a keramická výroba • Matajula – ručně vyráběný textil a bižuterie • Tepané šperky pana Strnada • Rakytník • Bylinné sypané čaje a tinktury Hany Binkové • Petr Bárta s originálními šperky ze dřeva a přírodních materiálů • Zmrzka Bellezza a spousta dalších 😊

Další foto z akce

Sklářská výroba – Iveta Valentová

Stánek Městského úřadu Chrudim – odpady

Hudební a divadelní vystoupení

Pohádka Libora Štumpfa – „Dračí pohádky“

Jan Petráš (Popleta) „Kabaret s Mimoněm“

Hudební vystoupení kapely Wječná žízeň

Hudební vystoupení bluesrockového kytarového dua Dancing Barefoot z Chrudimi

SOUČÁSTÍ OSLAV DNE ZEMĚ BYLY TYTO AKCE:

8. 4. 2022 – 10. 4. 2022 – Hledání jara 2022

Individuální zapojení do celostátní akce příznivců přírody. Detaily najdete na: <https://www.emop.cz/hledani-jara-archiv>. Společně jsme také hledali jaro a bylo objeveno ze 2/3 v Úhřeticích, kde jsme reprezentovali celý Pardubický kraj.

HLEDÁNÍ JARA
o víkendů 8. 4. až 10. 4. 2022

Drahý hledači,

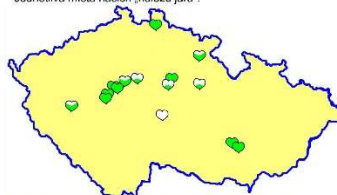
najít v uvedeném víkendu příznaky jara bylo trochu náročnější – počasí bylo proměnlivé a v různých místech republiky trochu jiné (někde krásně slunečno a jinde zase dešť, vítr...).

Celé akce se účastnily stovky pátráčů (jednotlivců, členů oddílů, rodin...), kteří se vydali hledat jaro do přírody a na téměř 20 různých lokalitách hledali jeho neklamně příznaky. Škoda však, že nejsou zprávy z více míst...

Na mapce jsou výsledky v jednotlivých krajích (čím zelenější, tím více příznaků jara bylo nalezeno):

Jednotlivá místa našich „nálezu jara“:

Letos to nebylo tak jednoduché. Hodně totiž záleželo na výběru místa hledání, počasí a znalostech.

Skákat pánka bylo úplně nejjednodušší (každý vzpomněl na dětská léta) a jen nepříjemné počasí některým zabránilo ve skákání...

Vidět tři řády hmyzu bylo o něco těžší, v dešti, sněhu... to však opravdu nešlo.

Kvetoucí rozrazil – to byl letos velký problém. Sice u nás roste přibližně 30 druhů, ale poznat je v přírodě mnohdy není tak jednoduché. Přesto to mnozí zvládli...

V souhrnu zde jaro v roce 2022 bylo z 73,3%.

I příští rok budeme hledat jaro!

Přesné podmínky budou zveřejněny do 28. února 2023 a tak se nezapomeň zajímat, podle jakých příznaků jaro poznáme. **Každý příznivec přírody je vítán.**

Mladí ochránci přírody, z.s.
Dětrichova 6, 120 00 – Praha 2
www.emop.cz, CDM@emop.cz

10. 4. 2022 – Hledání jara v Úhřetickém lese

Zelený dům Chrudim, z.s. uspořádal exkurzi v doprovodu ornitologa Romana Hellingera a dendrologa Martina Trávníčka do Významného krajinného prvku Úhřetický les. Účastníci se dozvěděli o významu mokřadů, tůní a ekosystému lužního lesa, nacházejícího se u Zmínky - Dvakačovického potoka, prošli si tamější jarní aspekt a zaposlouchali se do zpěvu ptactva. Akce se zúčastnilo 16 osob.

15. 4. 2022 – Zajíčkování

Na velikonoční pátek 15. dubna 2022 od 14:00 do 16:00 hodin si připravilo DDM Chrudim velikonoční odpoledne pro rodiče s dětmi – několik dílniček, kde jste si za pár korun mohli uplést pomlázku, nazdobit perníčky nebo vytvořit něco pěkného na výzdobu. Všechny své výrobky si účastníci akce mohli odnést domů. Zajíčkování se zúčastnilo 27 osob.

20. 4. 2022 – Jarní rozjímání chrudimským parkem

Zelený dům Chrudim, z.s. uspořádal tradiční procházku Městským parkem. Sraz byl 9:30 hodin před budovou DS Pohoda a Jitřenka, Městský park 828. Účastníci se seznámili s ptactvem městských sadů, probírala se i problematika havrana polního a dalšího polního ptactva, asistovali nám i holubi hřivnáči, zastavili jsme se u hydrobiologie mokřadu a ukázali jsme si cenné a zajímavé dřeviny parku. Procházka se zúčastnilo 29 osob.

20. 4. 2022 – Ozvěny Ekofilmu

Chrudimské městské kino nabídlo „Ozvěny Ekofilmu“, jejich tématem byla ochrana (spíš záchrana) přírody, mizejících živočichů a také etnických skupin. Promítalo se od 17 do 22 hodin, vstup byl kdykoli zdarma.

OZVĚNY EKOFILMU

Středa 20. 4. 2022 od 17 do 22 hodin
Městské kino Chrudim - vstup zdarma

17.00 – 17.25

AUSTRÁLIE V PLAMENECH (Austrálie 2021)

Příběh malého, avšak výjimečného australského medvěda během famózní sezóny požárů na přelomu let 2019 a 2020, v níž obyčejní lidé dělají neobyčejné věci, aby pomohli své komunitě přežít a zotavit se z ničivých požárů.

17.25 – 17.30

PLACHTA (Německo 2020)

Rodina ve francouzských Alpách dělá seno. Jejich život mezi vrcholy přesahujícími 3 000 metrů nad mořem se moc neliší od života, který jejich předci vedli před 100 let na loukách pod horami.

17.30 – 18.45

ČESKÝ ŽURNÁL: SLEPICE, VIRUS A MY (Česká republika 2020)

Dokumentární film zaznamenává rodinnou pandemickou „reality show“, v níž jde o pokus poznat do detailů život slepic, zachráněných z velkochovu a adaptovaných zpět do venkovského života, na „vlastní dvorek.“

18.50 – 20.00

ZLATÁ ZEMĚ (Slovensko 2020)

Na pozadí zátlavě nenápadné kauzy boje obyvatel třech malých obcí na východě Slovenska s velkou americkou společností sledujeme, jak se hlas jednotlivce ze smělého kritiku mění na zásadní životní posel.

20.00 – 21.00

VELRYBA Z LORINA (Polsko 2019)

Film Velryba z Lorina pojednává o potomcích nejstarších sibiřských kmenů z odlehleho poloostrova Cukotka. Každoroční lov ohrožených velryb je pro ně nejen tradice, ale i nutnost, aby přežili zimu na tomto křehkém místě zdevastovaném sovětským vlivem.

21.00 – 21.50

HANEBNÍ DROPI (Německo 2021)

Drop velký - mnoha z nich je tento kriticky obdivovaný druh na hranici vyhynutí. Ale existuje naděje. Na německém venkově se farmář, mechanik a potravinářská inženýrka - nikdo z nich není odborníkem v oblasti ochrany zvířat - snaží tyto nejčastěji létavé ptáky zachránit.

22. 4. 2022 -1. 5. 2022 – Městská hra „Toulky s myškou Hlodalkou“

DDM Chrudim si připravil v centru Chrudimi městskou hru „Toulky s myškou Hlodalkou“ aneb od kontejneru ke kontejneru. Účastníci hry prošli trasu 3 km s 10 stanovišti, na kterých je doprovázela myška Hlodalka a plnili úkoly týkající se třídění odpadu – například kvíz o nebezpečném odpadu, kde najdou skládku, atd. Na závěr je čekala drobná cena. Akce se zúčastnilo 276 dětí a 48 dospělých osob.

23. 4. 2022 – Otvírání studánek

V sobotu 23. dubna proběhlo v rámci akce „Uklidíme svět „u rozhledny Bára již tradiční Otvírání studánek. Během něj si děti mohli projít pohádkový les pořádaný Domovem dětí a mládeže Chrudim. Na jeho konci se čistilo a uklízelo okolí studánky. Na závěr došlo na slavnostní otevření studánky a zúčastnění si mohli opéci buřty. Na pohádkový les jsme dětem rozdali 140 hracích karet a akce se zúčastnilo 523 osob.

27. 4. 2022 – Botanická vycházka do parku Střelnice

Altus z.s.. uspořádal komentovanou vycházku zaměřenou na jarní rostliny rostoucí v parku a na březích revitalizovaného náhonu. RNDr. Gutzerová nás seznámila s botanickými zajímavostmi přírodní památky a také s projektem budky z Participativního rozpočtu města Chrudimě. Zdejší ptactvo nám přiblížil ornitolog Roman Hellinger, DiS. a o vodě a projektu náhonu nám pověděl Ing. Jiří Hlavatý.

Sraz byl v 16:00 u Červené kapličky. Akce byla součástí cyklu vycházek do přírody: Krok za krokem přírodou a zúčastnilo se jí 12 osob.

28. 4. 2022 – Vycházka za Neolitickým hradištěm na Hradě v genofondovém sadě u Topole

Vycházka třešňovkou na Habrově se Zeleným domem Chrudim a Zelenou loukou, kde se účastníci seznámili s archeologií pravěkého hradiště Na Hradě u Topole a významem starých a krajových odrůd v genofondovém sadě.
Celkem 40 návštěvníků.

**Poděkování za spolupráci na kampani patří všem,
kteří se podíleli na zdárném průběhu kampaně Dne Země.**